

Bc. Jana Tomková: Rola hudby v revitalizácii a uchovávaní rusínskeho jazyka a kultúry (prípadová štúdia na SV Slovenska)

Posudek vedoucího práce

V závěru předkládaného textu popisuje Jana Tomková paralelu mezi živým organizmem a etnickou identitou jako kombinací různorodých prvků. Podobné srovnání by šlo aplikovat i na její vlastní práci. Ta stojí na pomezí antropologie a etnomuzikologie, spojuje práci s historickými materiály a terénní výzkum a také se kromě zkoumání toho, jak se věci mají, v některých pasážích zamýšlí nad tím, jak by mohly, či měly být, pokud jde o zachování rusínské kultury. Všechny tyto kombinace mohou být při vzniku diplomové práce zdrojem různých úskalí, nicméně mohu říci, že se autorce podařilo mezi nimi hladce proplout, a dospět k zajímavému a vědecky kvalitnímu výsledku.

Za hlavní klad celého procesu vzniku považuji fakt, že se Jana Tomková pustila do terénního výzkumu, při němž prokázala schopnosti badatelské i pragmaticky organizační. Jak sama v práci zmiňuje, výzkum byl časově omezený a jistě by bylo možné vyzpovídat více informantů a navštívit další hudební akce. V rámci možností se jí nicméně podařilo získat kvalitní vhled do situace a relevantní výpovědi.

Samotná konečná podoba práce je výsledkem diskuzí a snah o vyvažování jednotlivých sekcí a jistě by bylo možné dále upravovat poměr mezi historicko-popisnými částmi a analýzou materiálu z terénu. Autorka prokazuje velmi dobrý přehled v literatuře i v teoretických otázkách souvisejících s rolí jazyka v kultuře i v problematice mizejících jazyků a snahách o jejich uchování a oživení. Byť nemá muzikologické zázemí, podařilo se jí v pasážích týkajících se přímo hudby vystihnout podstatné rysy. Samozřejmě by bylo možné vztah hudby a jazyka analyzovat detailněji, to by však zaměření práce vychýlilo jiným směrem a také by se tím rozsah práce neúnosně zvětšil.

Jana Tomková píše stylem, který při vší akademické korektnosti není suchopárný a prozrazuje její nadšení pro zvolené téma. Některé formulace díky tomu mohou působit poněkud poetičtěji, někdy i „aktivističtěji“, než by bylo pro diplomovou práci případné. Myslím však, že nikde tyto stylistické prostředky nepoškozují celkové vyznění a přesnost formulovaných myšlenek.

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením výborně.

Praha 31. 8. 2022

Matěj Kratochvíl, Ph.D.

Etnologický ústav AV ČR